

AZ ÉLETMÓD VÁLTOZÁSAI A SZÁZADFORDULÓN

Népességnövekedés- társadalmi alakulás

Európa: megnövekedett népesség – városiasodás – kivándorlás Amerikába

Köv.: munkásság létszáma megnő – a század végére a növekedés üteme lelassult

Középosztály: létszáma nő

Nyugat-Európa: a századfordulón lezajlott ez a folyamat

Oroszország: egymás mellett él a feudális és a kapitalista rendszer – torlódó társadalom

Kelet-Európa: csak elkezdődött ez a folyamat – itt is kettősség a társadalmi szerkezetben, de: más, mint az orosz (nem annyira elmaradott)

A nagyváros

A XIX. század első felében Európában két nagyváros volt: London és Párizs

Századforduló: nagyvárosok száma rohamosan nő

Lakás-ruházkodás-élelmezés

Nagyváros: bérház - a lakbérek az első szinttől felfelé csökkentek – köv.: különböző társadalmi csoportok laktak egy házban – később:

Szegregáció: elkülönülő lakónegyedek

Különbségek: vagyonos polgárok, középosztály – vezetékes víz, gáz, vízöblítéses WC, fürdőszoba, központi fűtés

Szegények: csak később és csak részlegesen jelentkezik ez a komfort

De: visszaszorulóban a nyomornegyedek (Dickens világa)

Táplálkozás: javul – az éhezések megszűnnek

Tömegtermelés: a szolgáltatások mellett az iparcikkek is olcsóbbakká váltak – ruházkodási szokások megváltozása (gyakrabban cserélnek ruhát, ünneplő ruha, népviseletek visszaszorulása)

Sport

Anglia: középosztály kialakulása – az arisztokráciát utánozza

Modern sportélet kialakulása – iskolák közti versenyek során: szabályok kial. (rögbi, foci)

Sportágak száma is nő: itt is találmányok – pl.: tenisz – 1874. Walter Wingfield őrnagy találmánya (szabadalmaztatta)

Szórakoztatásra is alkalmas sportok: ökölvívás, lóverseny

Köv.: új üzletág kialakulása – szabadidős tevékenységek, sport körül – új sportágak elterjesztése

Nemzeti és nemzetközi szövetségek kialakulása az egyes sportágakban

Kerékpár – és autóversenyek

Coubertin báró (francia) – ókori Olimpiák hagyományainak felélesztése

1896. Athén: első újkori Olimpia – a háborúig négyévente megtartották – a résztvevő országok és a sportágak száma is nőtt

Harc a női egyenjogúságért

Az életmód átalakulásának következménye: szabadidő növekedése

Születésszabályozás köv.: az egyes családokban átlag 2-3 gyerek születik (ez: középosztályra érvényes)

Ipari forradalom idején: női munkaerő alkalmazása – majd: a női munkaerő alkalmazása egyre elterjedtebbé vált

Szabályozták a női munkaerő alkalmazását: bányákban, stb. tiltották

De: új munkakörök, ahol dolgozhattak a nők – telefonközpont, posta, gépírók, titkárnők

Oktatás: tömegessé vált – köv.: a nők is tanulhattak

Az iskolázottság növekedésének következménye: új munkakörök (orvos, tanár, stb)

Anglia: szüfrassetek: az egyenjogúságért harcoltak

a szavazati jog megszerzése a céljuk + a családon belüli alárendelt szerep megszüntetése

Mrs. Pankhurst és két lánya

Emily Davison – 1913. epsoni derby – vágató ló elé vetette magát

Az angol nők 1871-ben megalapítják a Nők Szavazati Jogának Országos Szövetségét, ebből nő ki az Emmeline Pankhurst vezette Nők Társadalmi és Politikai Uniója. Az ő nevéhez fűződik a híres szüfrasset-mozgalom elindítása is. A mozgalom neve a suffrage szóból ered, ami választójogot jelent. A tagok számtalan módját használták a protestálásnak és figyelemfelhívásnak. Utcai, igen zajos tüntetéseket tartottak, a parlamenti korlátokhoz láncolták magukat, és kormányzati épületek ablakait törték be. A legtragikusabb cselekedet Emily Davison nevéhez fűződik, aki 1913-ban az epsomi derbin egy, V. György angol király ménéséhez tartozó ló elé vetette magát, és később belehalt a sérüléseibe. Emmeline Pankhurst-öt és lányait, Christabelt és Sylviát, valamint a legaktívabb szüfrasseteket számtalanszor letartóztatták és börtönbe zárták rendbontó magatartásuk miatt. Ekkor rendszerint éhségsztrájkba kezdtek, a börtönőröknek erőszakkal kellett ételt juttatniuk a szervezetükbe, hogy életben maradjanak. Az első világháború derékba törte a mozgalmat, a háború után azonban a kormány megadta a 30 év feletti nőknek a választójogot, igaz, ez sokkal inkább a nők háborús szerepvállalásának szólt, semmint a szüfrasset-mozgalmaknak. 1928-ban a választójogot kiterjesztették, s így az életkori határ 21 éves korra süllyedt. A sors fintora, hogy Pankhurst pont ebben az évben halt meg.

Besztóf televízió

Médiatörténelem

2003. november 01.

A világ legnagyobb, 1896 óta gyarapodó kommerciális mozgóképarchívumát kezelő ITN brit televíziós hírügynökség és hírtévé - amely a Reuters, a Channel 4 és a British Pathe archív felvételeinek jogaival is rendelkezik - az archívumból kikért felvételek alapján összeállította "minden idők legnépszerűbb médiaeseményeinek" toplistáját. A lista összeállítói szerint ezek a mozgókép feltalálása óta eltelt idő történelmének legmeghatározóbb pillanatai - és nézettség szempontjából igazuk is van.

Top 20

1. Holdra szállás (1969)
2. Kennedy-gyilkosság (1963)
3. Szeptember 11-i terrortámadások (2001)
4. Diana walesi hercegnő temetése (1997)
5. Bobby Moore a Rimet-kupával (1966)
6. Az iráni követség ostroma (1980)
7. Martin Luther King beszéde (1963)
8. Margaret Thatcher lemondása (1990)
9. A Hindenburg léghajó katasztrófája (1937)
10. Mészárlás a müncheni olimpián (1972)
11. Napalmtámadás áldozatául esett gyerek Vietnamban (1972)
12. Jesse Owens a berlini olimpián (1936)
13. Hitler hatalomra jutása (1933)
14. Emily Davidson halála (1913)
15. A berlini fal lerombolása (1989)
16. Atombomba Hirosimára és Nagaszakira (1945)
17. Nelson Mandela kiszabadulása (1990)
18. A Challenger űrrepülőgép katasztrófája (1986)
19. Neville Chamberlain beszéde (1938)
20. A Beatles amerikai turnéja (1964)

